

20.01.2018

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 16 јануари 2018 година, врз основа на примена жалба од Здружението „ХОПС“, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет порталот „Скопје24.мк“ со текстот насловен „Разговор со „ноќните дами“ кај МТВ во Скопје: Проституцијата се уште цвета! - Видео“, го прекрши Кодексот на новинарите на Македонија во членот 1, 7, 10 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 12 јануари 2018 година, Здружението „ХОПС“ поднесе жалба за текстот насловен „Разговор со „ноќните дами“ кај МТВ во Скопје: Проституцијата се уште цвела! - Видео“, објавен на 12 декември 2017 година, на интернет порталот „Скопје24.мк“ (www.skopje24.mk)

Во жалбата се наведува дека текстот, без потпишан автор, содржи сензационалистички, еднострани и морализирачки изјави, со кои сексуалните работнички се стигматизираат и вознемируваат и им се повредува правото на приватност.

Текстот ги квалификува сексуалните работнички како најголеми преносители на сексуално преносливите инфекции, особено ХИВ (иако во текстот се наведува СИДА), со што придонесува за одржување стереотипи и предрасуди и ги вознемирува луѓето кои доброволно се занимаваат со сексуална работа, посочува здружението во жалбата.

Од „ХОПС“ сметаат дека преку недозволеното објавување видео - снимка, на која се гледаат ликовите на дел од сексуалните работници, покрај повредата на нивната приватност, авторот и интернет порталот ги изложил на опасност од насилство во јавноста.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „Скопје24“ и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од „Скопје24“ не одговорија на наводите на жалителот.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата во однос на содржината е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1, 7, 10 и 13.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

Член 7: „Новинарот ќе ја почитува приватноста на личноста, освен кога тоа е во спротивно со јавниот интерес. Новинарот е должен да почитува личната болка и жалост“.

Член 10: „Новинарот нема свесно да создава ниту преработува информации што ги загрозуваат човековите права или слободи, нема да говори со јазикот на омразата и нема да поттикнува на насилство и дискриминација по која било основа (национална, верска, расна, полова, социјална, јазична, сексуална ориентација, политичка...)“.

Член 13: „Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 16 јануари 2018 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека во текстот се наметнува сугестивно мислење во однос на темата, кое во себе содржи елементи кои можат да поттикнат дискриминација по различна основа (во случајов сексуална).

Комисијата најде дека авторот, кој не е потпишан, тенденциозно и без поткрепени факти се обидува да ги стигматизира сексуалните работници. Текстот дезинформира и создава неосновани стравови, носејќи готови заклучоци и судови, без во него да се наведат релевантни извори на информациите.

Комисијата констатираше дека се прекршени членовите 1 и 10 од Кодексот на новинарите, во што посебно се издвојува следната реченица од текстот:

„Се уште не може да се даде одговор на прашањето што е поопасно, дали проституцијата како мајка на сидата или сидата како нејзина ќерка. А, „ноќните дами“ се еден од потенцијалните преносители на половите болести“.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Во исто време, етичкиот и професионалниот Кодекс на новинарите им налага посебна одговорност за јавно искажаниот збор. Нивните ставови се важни фактори во обликувањето на јавното мислење поради што говорот за омразата е неспоив со новинарската етика.

Во продолжение, членовите на Комисијата утврдија дека интернет порталот под текстот поставил видео - снимка од друг медиум, стара осум години и материјалот тенденциозно го користи во актуелен контекст. На снимките се гледаат лицата на дел од сексуалните работнички, со што интернет порталот го открил нивниот идентитет и го нарушил правото на приватност.

Понатаму, Комисијата најде дека авторот своите мислења ги прикрива како факти и со тоа го прекршил членот 13 од Кодексот на новинарите, што особено е нагласено во реченицата:

„И постојано сме сведоци на еден куп полови, опасни болести, кои произлегуваат токму од проституција, а институциите ништо не преземаат“.

Точно е дека новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегне дезинформирање и манипулирање со публиката.

Комисијата за жалби апелира до медиумите да внимаваат на терминологијата, зашто неретко новинарите сексуалните работници ги ословуваат како проститутки или со други навредливи зборови.

* * *

При своето одлучување, Комисијата ги зеде предвид и:

* Препораката CM/Rec(2010)5 на Комитетот на министри на Советот на Европа до земјите-членки во врска со мерките за борба против дискриминацијата врз основа на сексуална ориентација и родов идентитет.

* Законот за спречување и заштита од дискриминација, кој забранува вознемирување како облик на дискриминација врз дискриминаторска основа (во случајов сексуална ориентација).

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како во диспозитивот.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Филип Ѓурчиновски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски и Гоце Герасимовски.

Се обврзува интернет порталот „Скопје24.мк“ (www.skopje24.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

